

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 345/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS s.r.o., Konštantínova 3317/3, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/69/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/69/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadosťučinenie 3 200 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručенou okresnému súdu 12. septembra 2023 domáha proti žalovanej náhrady škody z ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode v sume 10 075,20 eur s príslušenstvom. Okresný súd v úvode konania vyzval sťažovateľku na doplnenie skutkových tvrdení, a na túto výzvu obratom reagovala podaním z 27. septembra 2023. Na výzvu okresného súdu sa k veci vyjadrila žalovaná podaním doručенým súdu 18. októbra 2023 a doplneným podaním z 15. novembra 2023. Uznesením zo 16. novembra 2023 súd vyzval

sťažovateľku na repliku, ktorá bola súdu obratom doručená 20. novembra 2023 a od vtedy je podľa tvrdenia sťažovateľky súd bezdôvodne nečinný.

3. Ústavný súd overením stavu napadnutého konania zistil, že nie je právoplatne skončené a vo veci aktuálne nie je nariadený termín pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že k porušeniu označených práv došlo v dôsledku zjavnej nečinnosti súdu trvajúcej od novembra 2023, a poukazuje aj na celkovú dĺžku konania v trvaní šiestnástich mesiacov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Uvádza, že súd zatiaľ neurčil termín pojednávania, a to aj napriek tomu, že vec je pre ňu bytostne dôležitá, keďže sa týka toho, či jej nárok na náhradu škody na zdraví je dôvodný. Zdôrazňuje, že na priedňoch sa nepodieľajú strany sporu, ale súd postupuje pomaly a nekoná tak, aby jej vec bola čo najrýchlejšie prejednaná. Prezentuje názor, že charakter predmetu konania si vyžaduje rýchlosť rozhodovania v lehote šiestich až ôsmich mesiacov, a tým, že konanie trvá nad túto dobu, dôvodí svoju požiadavku priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že postupom okresného súdu, ktorý nesmeruje k odstráneniu jej právnej neistoty v konaní o náhradu škody na zdraví, došlo k zbytočným priedňom, a tým aj k porušeniu jej v bode 1 označených práv.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedňov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priedňov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Samotným prerokovaním veci na súde

sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020, I. ÚS 318/2022).

9. V súlade s judikatúrou ústavného súdu aj judikatúrou ESĽP je optimálna doba rozhodovania na jednom stupni konania v trvaní troch rokov (rozsudok ESĽP z 20. 6. 2006 vo veci Obluk proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 69484/01 a tiež judikatúra ústavného súdu III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019, I. ÚS 361/2022). Ďalej podľa judikatúry ESĽP dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66, IV. ÚS 154/2021, I. ÚS 438/2021, I. ÚS 136/2022).

10. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

12. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci možno konštatovať, že ide o konanie, ktoré zásadne nemožno považovať za osobitne náročné a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Rovnako sa ústavnému súdu nejaví, že by k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní prispelo správanie sťažovateľky.

13. Pokiaľ ide o samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd v časovej chronológii od podania žaloby sťažovateľky (september 2023) do podania ústavnej sťažnosti (január 2025) identifikoval časový úsek v trvaní štrnástich mesiacov, v ktorom sa nečinnosťou súdu vyskytol istý priet'ah. V súvislosti s tým však pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľka za celé toto obdobie svoju vec nijako neurgovala ani nepodala sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Ústavný súd podanie sťažnosti predsedovi súdu na priet'ahy podľa

zákona o súdoch nepovažuje za podmienku podania ústavnej sťažnosti, a teda jej nepodanie nemôže zakladať dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, na druhej strane využitie tohto právneho prostriedku môže nepochybne v určitých situáciách viesť k náprave namietaného stavu (m. m. IV. ÚS 143/2022).

14. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, II. ÚS 600/2017, III. ÚS 638/2017). Ústavný súd už tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd v súhrne konštatuje, že celkovo konanie trvá jeden rok a deväť mesiacov bez nariadenia pojednávania, a v tejto súvislosti treba sťažovateľke uznať, že táto doba nie je úplne optimálna, najmä pokiaľ ide o predmet konania a jeho význam pre sťažovateľku, ale ktorú nemožno zatiaľ hodnotiť ako rozpornú s ústavou a dohovorom zaručenými právami. V okolnostiach daného prípadu sťažovateľkou namietaná doterajšia nečinnosť okresného súdu, ktorá aktuálne v čase rozhodovania ústavného súdu trvá devätnásť mesiacov, nenapĺňa svojou intenzitou požiadavku závažnosti do takej miery, aby táto dosiahla ústavnoprávny rozmer. Ústavný súd však v tejto súvislosti apeluje na okresný súd, aby aj s ohľadom na judikatúru ESLP (pozri bod 9) a zdravotný stav sťažovateľky nariadil vo veci pojednávanie a svojím postupom urýchlene smeroval k odstráneniu stavu jej právnej neistoty.

16. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 348/2019).

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že právna istota sťažovateľky bude nastolená až právoplatným skončením veci, a dopĺňa, že ak by ďalší priebeh konania signalizoval vznik ďalších prietahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde,

a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu